

Spis treści

Od wydawcy.....	13
-----------------	----

Część pierwsza

PSYCHOTERAPIA GRUPOWA

Wprowadzenie. Specyfika psychoterapii grupowej (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	17
Rozdział! ORGANIZACJA PSYCHOTERAPII GRUPOWEJ	21
1.1. Formy organizowania grup psychoterapeutycznych (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	21
1.2. Warunki organizacyjne funkcjonowania grup (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	23
1.2.1. Liczba uczestników.....	23
1.2.2. Czas trwania grup.....	24
1.2.3. Czas trwania jednej sesji terapeutycznej a częstość spotkań.....	24
1.3. Kryteria doboru uczestników do grupy terapeutycznej (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	24
1.3.1. Lokalizacja kontroli.....	24
1.3.2. Zewnętrzne problemy.....	25
1.3.3. Różnorodność osobowości.....	26
1.3.4. Wiek i różnorodność kulturowa.....	27
1.3.5. Problematyka osób odbiegających od przeciętnego składu grupy.....	28
1.4. Przygotowanie pacjentów do udziału w psychoterapii grupowej (<i>Barbara Tryjarska</i>)... ..	29
1.4.1. Dostarczanie informacji i wyjaśnień.....	29
1.4.2. Demonstrowanie nagrań wideo z sesji terapeutycznych.....	30
1.4.3. Udział w grupie przygotowawczej dla kandydatów.....	30
1.5. Kontrakt grupowy (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	30
1.5.1. Czas i miejsce.....	31
1.5.2. Cele grupy.....	31
1.5.3. Frekwencja.....	31
1.5.4. Utrzymywanie tajemnicy.....	32
1.5.5. Kontakty uczestników poza sesjami.....	32

Rozdział 2. CZYNNIKI LECZĄCE W PSYCHOTERAPII GRUPOWEJ	33
2.1. Wzbudzanie nadziei (<i>Barbara Tryjarska</i>)	33
2.2. Poczucie podobieństwa (<i>Barbara Tryjarska</i>)	34
2.3. Dostarczanie wiedzy i informacji (<i>Barbara Tryjarska</i>)	34
2.4. Altruizm (<i>Barbara Tryjarska</i>)	35
2.5. Korektywne odtwarzanie rodziny pierwotnej (<i>Barbara Tryjarska</i>)	36
2.6. Uczenie społecznych umiejętności (<i>Barbara Tryjarska</i>)	36
2.7. Naśladowanie (<i>Barbara Tryjarska</i>)	37
2.8. Interpersonalne uczenie (<i>Barbara Tryjarska</i>)	38
2.9. Spójność grupy (<i>Barbara Tryjarska</i>)	39
2.10. Odreagowanie (katharsis) (<i>Barbara Tryjarska</i>)	40
2.11. Wgląd (<i>Barbara Tryjarska</i>)	40
2.12. Czynniki egzystencjalne (<i>Barbara Tryjarska</i>)	41
2.13. Znaczenie czynników leczących (<i>Barbara Tryjarska</i>)	41
Rozdział 3. PROCESY I ZJAWISKA W ZAMKNIĘTEJ GRUPIE PSYCHOTERAPEUTYCZNEJ	45
3.1. Koncepcja konfliktu ogniskowego (<i>Barbara Tryjarska</i>)	46
3.2. Fazy rozwoju grupy psychoterapeutycznej (<i>Barbara Tryjarska</i>)	49
3.2.1. Faza orientacji	49
3.2.2. Faza konfrontacji i eksploracji różnic	54
3.2.3. Faza pogłębionej eksploracji problemów na poziomie indywidualnym i grupowym	57
3.2.4. Faza kończenia psychoterapii	58
Rozdział 4. ZADANIA I ROLA PSYCHOTERAPEUTY GRUPOWEGO	61
4.1. Postępowanie psychoterapeuty w trudnych sytuacjach (<i>Barbara Tryjarska</i>)	61
4.1.1. Opór w grupie psychoterapeutycznej	62
4.1.2. Powstawanie podgrup	64
4.1.3. Trudni pacjenci	66
4.2. Styl prowadzenia grupy (<i>Barbara Tryjarska</i>)	70

Część druga

TERAPIA RODZIN

Wprowadzenie (<i>Barbara Tryjarska</i>)	75
Rozdział 5. PSYCHOANALITYCZNA TERAPIA RODZIN	77
5.1. Założenia teoretyczne (<i>Barbara Tryjarska</i>)	78
5.2. Tezy wyjaśniające zaburzenia (<i>Barbara Tryjarska</i>)	81
5.3. Cele terapii (<i>Barbara Tryjarska</i>)	82
5.4. Strategie i techniki terapii (<i>Barbara Tryjarska</i>)	84
Rozdział 6. BEHAWIORALNO-POZNAWCZA TERAPIA RODZIN	87
6.1. Założenia teoretyczne (<i>Barbara Tryjarska</i>)	88

6.2. Tezy wyjaśniające zaburzenia (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	89
6.3. Cele terapii (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	92
6.4. Strategie i techniki terapeutyczne (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	93
Rozdział 7. TERAPIA RODZINNA BAZUJĄCA NA DOŚWIADCZANIU . . .	99
7.1. Założenia teoretyczne (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	100
7.2. Tezy wyjaśniające zaburzenia (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	102
7.3. Cele terapii (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	103
7.4. Strategie i techniki terapii (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	104
Rozdział 8. SYSTEMOWA- KOMUNIKACYJNA TERAPIA RODZIN . . .	107
8.1. Systemowa terapia rodzin (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	107
8.2. Założenia teoretyczne komunikacyjnej terapii rodzin (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	110
8.3. Tezy wyjaśniające zaburzenia w komunikacyjnej terapii rodzin (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	112
8.4. Cele komunikacyjnej terapii rodzin (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	114
8.5. Strategie i techniki komunikacyjnej terapii rodzin (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	115
Rozdział 9. SYSTEMOWA-STRUKTURALNA TERAPIA RODZIN . . .	117
9.1. Założenia teoretyczne (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	117
9.2. Tezy wyjaśniające zaburzenie (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	119
9.3. Cele terapii (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	120
9.4. Strategie i techniki terapeutyczne (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	120
Rozdział 10. SYSTEMOWA-STRATEGICZNA TERAPIA RODZIN . . .	125
10.1. Założenia teoretyczne (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	125
10.2. Tezy wyjaśniające zaburzenia (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	127
10.3. Cele terapii (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	128
10.4. Strategie i techniki terapeutyczne (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	128
Rozdział 11. IDEE KONSTRUKTYWIZMU I KONSTRUKCJONIZMU SPOŁECZNEGO W TERAPII RODZIN (<i>Barbara Tryjarska</i>).....	135

Część trzecia

PSYCHOTERAPIA PACJENTÓW SCHIZOFRENICZNYCH ORAZ OSÓB Z ZABURZENIAMI Z POGRANICZA NERWICY I PSYCHOZY

Wprowadzenie (<i>Lidia Grzesiuk</i>).....	145
Rozdział 12. PODEJŚCIE PSYCHOANALITYCZNE	147
12.1. Schizofrenia oraz zaburzenia z pogranicza nerwicy i psychozy (<i>Zbigniew Sokolik</i>).....	147
12.1.1. Teoretyczne założenia psychoanalizy pacjentów psychotycznych.....	149
12.1.2. Zaburzenia z pogranicza nerwicy i psychozy.....	159

12.2. Możliwość stosowania psychoanalizy u osób z zaburzeniami z pogranicza nerwicy i psychozy oraz u pacjentów schizofrenicznych (<i>Zbigniew Sokolik</i>).....	170
12.3. Praktyka leczenia psychoz psychoanalizą (<i>Zbigniew Sokolik</i>).....	172
12.4. Opis przypadku pacjenta schizofrenicznego leczonego psychoanalitycznie (<i>Zbigniew Sokolik</i>).....	178
12.5. Psychoanaliza z parametrami (<i>Zbigniew Sokolik</i>).....	180
12.6. Psychoterapia zorientowana psychoanalitycznie (dynamiczna) pacjentów głębiej zaburzonych (<i>Zbigniew Sokolik</i>).....	182
12.7. Trudności spotykane przy leczeniu pacjentów głębiej zaburzonych (<i>Zbigniew Sokolik</i>).....	184

Rozdział 13. PODEJŚCIE BEHAVIORALNO-POZNAWCZE187

13.1. Rzut oka na etiologię i terapię osób z rozpoznaniem schizofrenii (<i>Szymon Chrzęstowski</i>).....	187
13.2. Podejście behawioralne (<i>Lidia Grzesiuk, Szymon Chrzęstowski</i>).....	189
13.3. Trening umiejętności społecznych i rehabilitacja zawodowa (<i>Lidia Grzesiuk, Szymon Chrzęstowski</i>).....	190
13.4. Psychoedukacja (<i>Szymon Chrzęstowski</i>).....	195
13.4.1. Charakterystyka i zasady psychoedukacji.....	195
13.4.2. Dobór pacjentów i ich rodzin do psychoedukacji.....	198
13.4.3. Za i przeciw psychoedukacji.....	199
13.4.4. Przykłady terapeutycznych programów psychoedukacyjnych.....	200
13.5. Psychoterapia poznawczo-behawioralna; próby rehabilitacji funkcji poznawczych (<i>Szymon Chrzęstowski</i>).....	202
13.5.1. Terapia poznawczo-behawioralna.....	202
13.5.2. Rehabilitacja funkcji poznawczych.....	205

Rozdział 14. PSYCHOTERAPIA HUMANISTYCZNO-

•EGZYSTENCJALNA207

14.1. Powstawanie schizofrenii (<i>Lidia Grzesiuk</i>).....	208
14.1.1. Egzystencjalno-fenomenologiczne podstawy rozumienia psychozy.....	208
14.1.2. Ontologiczna niepewność.....	209
14.1.3. „Prawdziwe” ja.....	213
14.1.4. System „ja fałszywego”.....	214
14.1.5. Rozwój psychozy.....	215
14.2. Psychoterapia osób z zaburzeniami schizofrenicznymi (<i>Lidia Grzesiuk</i>).....	218

Rozdział 15. PSYCHOTERAPIA PODTRZYMUJĄCA STOSOWANA

WOBEC OSÓB Z ROZPOZNANIEM SCHIZOFRENII223

15.1. Miejsce psychoterapii podtrzymującej wśród innych rodzajów terapii (<i>Szymon Chrzęstowski</i>).....	223
15.2. Dobór celów i technik psychoterapii podtrzymującej (<i>Szymon Chrzęstowski</i>).....	224
15.3. Relacja pacjent -terapeuta (<i>Szymon Chrzęstowski</i>).....	227
15.4. Uwagi końcowe na temat psychoterapii pacjentów z rozpoznaniem schizofrenii (<i>Szymon Chrzęstowski</i>).....	235

PSYCHOTERAPIA PACJENTÓW DEPRESYJNYCH

Wprowadzenie do problematyki depresji (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	245
Rozdział 16. PODEJŚCIE POZNAWCZO-BEHAWIORALNE	251
16.1. Koncepcja Becka (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	252
16.1.1. Teoria negatywnego obrazu własnej osoby i poznawczych zniekształceń	252
16.1.2. Psychoterapia indywidualna.....	253
16.1.3. Psychoterapia grupowa.....	263
16.2. Podejście <i>Lewensohna</i> (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	268
16.2.1. Społeczno-środowiskowy model depresji.....	268
16.2.2. Psychoterapia indywidualna - „zmiana wzmacniających zdarzeń”.....	269
16.2.3. Psychoterapia grupowa-„radzenie sobie z depresją”.....	277
16.3. Podejście <i>Rehman</i> (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	282
16.3.1. Teoria: model samokontroli.....	282
16.3.2. Grupowa psychoterapia samokontroli w depresji.....	284
16.4. Trening społecznych umiejętności - program leczenia dla osób depresyjnych (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	297
16.4.1. Wprowadzenie teoretyczne.....	297
16.4.2. Psychoterapia.....	298
16.5. Efektywność terapii poznawczo-behawioralnych (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	312
Rozdział 17. PODEJŚCIE INTERPERSONALNE	315
17.1. Wprowadzenie teoretyczne (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	315
17.2. Psychoterapia (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	317
17.2.1. Organizacja psychoterapii i jej przeznaczenie.....	317
17.2.2. Podstawowe zjawiska w psychoterapii i strategie terapeutyczne.....	318
17.2.3. Efektywność psychoterapii interpersonalnej.....	321
Rozdział 18. PODEJŚCIE PSYCHODYNAMICZNE	323
18.1. Wprowadzenie teoretyczne (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	323
18.2. Psychoterapia psychodynamiczna (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	327
18.2.1. Organizacja procesu psychoterapeutycznego.....	327
18.2.2. Podstawowe zjawiska, strategie i techniki.....	328
18.2.3. Efektywność krótkoterminowej terapii psychodynamicznej.....	332
18.3. Podejście <i>Arieti</i> (<i>Mirosława Huflejt-Łukasik</i>).....	332
18.3.1. Wprowadzenie teoretyczne.....	332
18.3.2. Psychoterapia.....	335
Rozdział 19. BIOENERGETYKA LOWENA	341
19.1. Źródła depresji (<i>Lidia Grzesiuk</i>).....	341
19.1.1. Depresja i nierzeczywistość.....	342
19.1.2. Ściganie iluzji.....	343

19.1.3. Ukierunkowanie na zewnątrz.....	345
19.2. Ugruntowanie w rzeczywistości (<i>Lidia Grzesiuk</i>).....	345
19.3. Dynamika energii w depresji (<i>Lidia Grzesiuk</i>).....	348
19.4. Wiara i utrata wiary (<i>Lidia Grzesiuk</i>).....	350
19.5. Psychoterapia (<i>Lidia Grzesiuk</i>).....	351

Część piąta

INNE SPECYFICZNE PROBLEMY PSYCHOTERAPII

Rozdział 20. PSYCHOTERAPIA DZIECI I MŁODZIEŻY.....	357
20.1. Kontekst rozwojowy (<i>Marina Zalewska, Katarzyna Schier</i>).....	358
20.2. Kontekst rodzinny (<i>Marina Zalewska, Katarzyna Schier</i>).....	363
20.3. Początki rozwoju psychoanalitycznej psychoterapii dzieci i młodzieży (<i>Marina Zalewska, Katarzyna Schier</i>).....	367
20.4. Podstawowe zasady i zjawiska w psychoterapii psychoanalitycznej dzieci (<i>Marina Zalewska, Katarzyna Schier</i>).....	371
20.4.1. Przymierze terapeutyczne (współpraca psychoterapeutyczna).....	371
20.4.2. Materiał w psychoterapii psychoanalitycznej dzieci i młodzieży.....	372
20.4.3. Podstawowe zasady terapeutyczne.....	373
20.4.4. Opór w terapii psychoanalitycznej dzieci i młodzieży.....	374
20.4.5. Przeniesienie.....	376
20.4.6. Przeciwprzeniesienie.....	378
20.5. Podsumowanie (<i>Marina Zalewska, Katarzyna Schier</i>).....	379

Rozdział 21. PSYCHOTERAPIA OSÓB Z ZABURZENIAMI ODŻYWIANIA.....	381
21.1. Zaburzenia odżywiania (<i>Małgorzata Starzomska</i>).....	381
21.1.1. Kryteria diagnostyczne anoreksji i bulimii.....	382
21.1.2. Główne poglądy na etiologię zaburzeń odżywiania.....	384
21.1.3. Epidemiologia zaburzeń odżywiania.....	395
21.2. Psychoterapia zaburzeń odżywiania (<i>Małgorzata Starzomska</i>).....	398
21.2.1. Ogólne zasady leczenia zaburzeń odżywiania według Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrii Dzieci i Młodzieży.....	399
21.2.2. Podejście psychoanalityczne.....	403
21.2.3. Podejście feministyczno-psychodynamiczne.....	406
21.2.4. Terapia rodzin.....	409
21.2.5. Podejście poznawczo-behawioralne.....	428
21.2.6. Terapia przez sztukę (<i>arttherapy</i>).....	435
21.2.7. Psychoterapia grupowa zaburzeń odżywiania.....	439
21.2.8. Samopomoc w leczeniu zaburzeń odżywiania.....	441
21.2.9. Edukacja w zakresie zaburzeń odżywiania.....	443
21.2.10. Przykłady przebiegu terapii.....	444

Rozdział 22. TERAPIA POTRAUMATYCZNA	453
22.1. Wybrane ogólne założenia dotyczące terapii PTSD { <i>Mana Lis-Turlejska, Aleksandra Łuszczyńska</i>).....	454
22.1.1. Rozpoczynanie i czas trwania terapii.....	455
22.1.2. Strategie wspólne różnym rodzajom terapii.....	455
22.1.3. Trudności związane z terapią PTSD.....	457
22.2. Metaterapeutyczne podejście Georga S. Everly'ego { <i>Maria Lis-Turlejska, Aleksandra Łuszczyńska</i>).....	460
22.3. Model Mardiego J. Horowitz { <i>Maria Lis-Turlejska, Aleksandra Łuszczyńska</i>).....	461
22.4. Podejście poznawczo-behawioralne { <i>Maria Lis-Turlejska, Aleksandra Łuszczyńska</i>).....	462
22.5. Podsumowanie { <i>Maria Lis-Turlejska, Aleksandra Łuszczyńska</i>).....	466
Rozdział 23. POMOC PSYCHOLOGICZNA PO PRZEŻYCIU TRAUMY SEKSUALNEJ	467
23.1. Definiowanie przemocy seksualnej { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	468
23.2. Kontekst społeczno-kulturowy zjawiska przemocy seksualnej { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	470
23.3. Klasyfikacja przemocy seksualnej ze względu na wiek ofiar { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	473
23.4. Skala występowania przemocy seksualnej { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	474
23.5. Bezpośrednie następstwa przemocy seksualnej { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	476
23.6. Długotrwałe następstwa traumy seksualnej { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	478
23.7. Zasady pracy terapeutycznej z ofiarami przemocy seksualnej { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	479
23.8. Pomoc psychologiczna bezpośrednio potraumie seksualnej { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	483
23.9. Pomoc psychologiczna po dłuższym czasie od przeżycia traumy seksualnej { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	485
23.10. Etyka zawodowa w pracy z ofiarami przemocy { <i>Piotr Kiembłowski</i>).....	488
Rozdział 24. PSYCHOTERAPIA OSÓB Z ZABURZENIAMI SEKSUALNYMI	491
24.1. Rys historyczny { <i>Marek Jasiński</i>).....	492
24.2. Kierunki i techniki psychoterapii zaburzeń seksualnych { <i>Marek Jasiński</i>).....	494
24.2.1. Metody racjonalno-wyjaśniające.....	495
24.2.2. Psychoterapia dynamiczna.....	496
24.2.3. Metody sugestii.....	497
24.2.4. Libroterapia.....	498
24.2.5. Analiza transakcyjna.....	498
24.2.6. Metody treningowe.....	499
24.2.7. Metody terapii w diadzie.....	503
24.2.8. Psychoterapia grupowa.....	505

Rozdział 25. PRACA PSYCHOTERAPEUTYCZNA Z OSOBAMI DOŚWIADCZAJĄCYMI POCZUCIA WINY	507
25.1. Niewspółmierność doświadczanego poczucia winy (<i>Piotr Olaf Żylicz</i>).....	507
25.2. Rozumienie poczucia winy przez różne podejścia terapeutyczne (<i>Piotr Olaf Żylicz</i>).....	508
25.2.1. Podstawowe formy poczucia winy.....	508
25.2.2. Podejście psychoanalityczne.....	509
25.2.3. Podejście humanistyczno-egzystencjalne.....	510
25.2.4. Podejście systemowe.....	512
25.2.5. Inne szkoły terapeutyczne.....	513
25.3. Zakończenie (<i>Piotr Olaf Żylicz</i>).....	517
Rozdział 26. PSYCHOTERAPIA OSÓB CHORYCH NA NOWOTWÓR	519
26.1. Wprowadzenie (<i>Małgorzata Starzomska</i>).....	519
26.2. Dynamika choroby nowotworowej (<i>Małgorzata Starzomska</i>).....	521
26.3. Psychologiczne aspekty informowania pacjentów, w tym dzieci, o ich chorobie nowotworowej (<i>Małgorzata Starzomska</i>).....	524
26.4. Psychoterapia oraz inne formy pomocy psychologicznej pacjentom cierpiącym na nowotwory (<i>Małgorzata Starzomska</i>).....	526
26.4.1. Terapia przez sztukę.....	527
26.4.2. Terapie oparte na założeniach teorii Carla Gustava Junga.....	529
26.4.3. Terapia behawioralno-poznawcza.....	532
26.4.4. Terapia humanistyczno-egzystencjalna.....	534
26.4.5. Wizualizacja.....	535
26.4.6. Terapia rodzinna.....	537
26.4.7. Terapia grupowa.....	540
26.4.8. Inne formy pomocy osobom z nowotworami.....	543
Załącznik. Wykaz aktywności.....	545
Bibliografia.....	551
Indeks nazwisk.....	611
Indeks rzeczowy.....	625
Noty o Autorach.....	637